

מסורת הש"ס

(א) [קדושין עד. וש"נ],
(ב) ז"מ ק, ג [דף נד ע"ב],
(ד) שייך לע"ב, ה [ז"ל שנין],

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף רש"י

שורא דרדיני. לפי ראות
העין דרדיני יעילו אפס
העובדי. שורא לפון אפס
כח (שמות טו) יא
יכו, תהמנעם דרדני בימא
(תחבובות 17א)
החלקה
בדבר בחמורא. לסיק
ההפלק, ולא אמר המור
יולד, וילדא חמור
במשמע לא קרי לוקח עד
ידוע ולא ידוע דמשק מידע
דמשק ולא כבר לא יולד
כבר וילכא לסופק
עבד אלא מרדני ושתקא,
לא אלא מלוקח פני בחמור
לא יולד למשק אפרה
לא חמור, וילדא חמור
נקין מליפין תריני במשיכו
לא רב מוקא
לדמריני בויכוס (ב"מ 101)
רב תעשה מידא חמור
שוכה וזמנייה וזמנייה,
לא שמשאנה וזמנייה אפרה
לא חמור, נקין אפרה
לכעל חמור, וקרי דוס
ילדא ולא רב (ב"מ 101)
חמורב
שפחורא דקילי עבד עניני
עבד כפא ושפחורא
נקיעה לו השפחה ואחילי היא
בדידי עבדא, וקרי דוס
עבד, ולא ילדא חמור
וסביר על לא אלא חמור
יולד לא עניני (שם)

הקדמה בשעות אלה בירושלים כדאמר' בכתובות ג' ג'י הוא עובד
האלימיה דרמי בר חמא בצפרא כתבתינהו לנכסי לרמי בר חמא
בצברמא כתבתינהו למר עוקבא בר חמא ואוקמיה ציד (ב) רב עוקבא
הוא אחרון ומשום האי טעמא אטו בירושלים יתבי דכותבין
בשעות ויזין שלל פירש יוה ראוין
השעה ממא שלל ויהו בכתב
הערב הואיל ולא נתפרש בו
שחרית וגמלא שניהם שזין:
הוא וליכא למימר
המוציא מחצירו דלין א' מוחא ו
שוד דייני. לוחות
הדיינים שיהא נוטה לו
קרובו יותר דודאי להא

גמרא ואקני לו יתנו את הקרקע שמא ^(א) וזה צלל הקרקע בשלו
כשאתה אומר יחלוקו בודאי אחד נטל החצי שלא כדין:
שודרה. לשון השלכה ירה בים ^(שמות טו) [מתרגמין] שרי בימא.
ולעיל נמי יימא רב נחמן חלוקה או שודא ואמאי אמר כל דאלים
גבר: ^{הספ.} בצ' שטרות ליכא למיסק עלה דמילתא היום או
למחר שביח האחד עדים ויטול שהי שטרות שוין בזמן ואפילו
אם יבאו עדים ויעידו זה נכנס ונמסר בצק זה עברצ הלל אף
הקדמה בשעות כמו שפירשנו למעלה וליכא למימר שמה זה נמסר
תתחלה יום או יומים או חדש ואחר כך נמסר השני לשני דמאחר
שנכתבו ביום אחד מסתמא גם ביום אחד נמסרו כמו שמוכיח לשון
בשטר הלכך רב אמר חולקין ושמואל אמר שודא דדייני
דההואיל ואין לצרר לעולם הדין עם מי משתדלין צ"ד דינן דונין
למאן אהא הכא בצאי קרקע דליכא אס שטר ולא ^(א) עדים ואיכא
למסקים עלה דמילתא אף יבאו ויעידו של מי הוא הלכך אין שוין
לגומר חלוקה ושודא דשמא יבאו עדים ויסתרו את הדין שדני צ"ד
הלכך אין צ"ד נוקקין להם לדון דין שסופו לצא לידו עיוות אלל
ממניחם אותן וכל דאלים גבר עד שיבאו עדים ויבררו הדבר: ומ"ש.
הוא דרב נחמן ממחליף פרה בחמור וכיון שמשך צלל הפרה את
החמור נקנית הפרה לצעל החמור בכל מקום שהיא דמטלטלין נקנין
בחליפין כדמין קדושין ^(דף כח). כל הנעשה דמיא כבחר צ"ד שוכה
והא נמחיצו וכו' בחליפין ולכך איכא דמכרי ידוע הולד של מי הוא שהי
אלל ראה עדיין את פרתו אבל בחליפין דמיים לא מצי למינקט דאין
ממעות קונות ויחזרו בהן ואילו משכה לצימו אחר מתן מעות מו לא
מצי מוכר למימר ברשותי ילדה דהא צביחא דלוקח קיימא הלכך
נקטת חליפין בחמור ופרה ולא דמיים. וצ"ש ששאל ^[ב"מ ק] פריך ומאי ברשות
דמאן קיימא וליהוי אידך המוציא מחזירו עליו הראיה ומשני דקיימא
בזבגס. ומכריה נקט גבי שפחה דעצד נקנה בכסף ^[קדושין כג]. צלל משיכה
בשנתן מעות נקנית מי שפחה בצ"מ שהיא והלכך אין ידוע
ברשות מי ילדה שגרי לא ראה אותה הלוקח בשעת מתן מעות:
יחלוקו. והא הכא דאיכא למיסק עלה דמילתא אס יבאו עדים ויעידו
בברשות מי ילדה ואפילו הכי לא אמרינן כל דאלים גבר וקשיא לרב
נחמן: ^{הספ.} גבי המחליף פרה בחמור לתרייהו אית להו דררא
דממונא שהפירה והשפחה של שניהם היתה בזה אחר זה וכל אחד
טוען פרתי ושפחתי ילדה בהיותה ברשותי אי נמי בשעת
החליפין ילדה ואין לצרר של מי הולד הלכך יחלוקו. ושודא דדייני
ליכא למימר הכא אפי' לשמואל דלא שייך למימר אלל גבי מתנה
לשנים שיראו צ"ד למי אזהב יומר דלידיה גמר ומקני אבל הכא
בצדכ נחמן שזה אומר של אבותי כו': ^(א) אי דמר לא דמר. לא
היתה הקרקע של אידך מעולם. וי"מ האי ומאי שנא מהמחליף כו'
לדשמואל פריך דקאמר שודא והכא חזוין יחלוקו ואינה שיטת
הגמרא דהא בכמוצות בפרק מי שהיה נשוי ^[גד]. איתא עיקר מילתייהו
דרב ושמואל ופריך התם פירכי אחריני ומהכא לא פריך
כל שכן הכא דלמרי אדרב נחמן נקט לה הכא למילתייהו:
ספ

וזה המוכר את הבית (למקן דף סג. וס) גבי האומר תנו חלק לפלוני ליה אי הוי משהו או פלגא וממון המוטל בספק חולקין א"כ משם הקונטרס אלא משום דחלק הוי רביעי ונראה דאין הלכה כסומכוס כדאמרין ברם הפרה (ב"ק דף מו. וס) אמר שמואל זו דברי סומא על דאף על גר דמוכח פרכי ברי כור (למקן דף קה. וס) דליכא זו דס"ה חל גדול דבין הוה לבי לא דלמוכר שור ונפירו ומנא ענן ממחצירו עליו הראיה כ"ש בפלוגתא דסומכוס ורבנן דסבר שמואל דשמואל מספקא ליה אי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון ומתניתין מעיירי וזב לחדש וזב מעשה לפני רש"ב ג' ור' יוסי ואמרי יחלוקו וכו' למשכיר בסוק חדש כולו לשוכר אלמא סבר רבנן דלאלי וכו' דקאמר התם דרקע בחזקת בעליה ופסילו בזה בסוק החדש וכו' ומתניתין דהתם אוקי כסומכוס דלא תפסי ליה מתניתין ורבנן גבי ההוא שערט דהוא תביז ביה ^(ס) שנים סתמא ואע"ג דקיימא לן

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

לה.

נא א מיי' פ"ה מהל' זכיה
הל' ו ופ"כ מהל' מלוה
הל' ג ועי' בהשגות סמג
עשין סב טוש"ע ח"מ סי'
פמ"א פ"א ס"א

רמ סעיף ג' וסעיף י"ב
 וסעיף י"ד
 נב ב מ"י פ"כ מהל'
 מכירה לה' י סג עש
 פז טו"ע ח"מ ס' רכב
 סעיף א ועל הלוקח להביא
 ראיה:
 ג רב אלפס כחוצות פ"ט
 דף קי ע"ב:

מוסף תוספות

א' במקום שאין רחוב
שנה, רמ"ן. ז' דלא
קנה מכה השטר אלא
משנה שבוזבז מוחין
המנה. ג' ואלכית
ודיה לא משום ספק
ולדקן אלא אדא חשיב
ליה שחזר ושחזרין ב'
המנה. ד' משמע דאי לא
היה מוויין מכותה היה
קשור ס' אלעזר. מ'ס'
מכוסז ז' ה' ודוקא
ב"ד היה הפקר, והשטר
קשור השכלה כ"ו. מ'ס'
לדעתך עד. ו' דמסתמא
לא יהפוך ויחזר ראשונה.
ס' א' ויחזר אומר ס' ו'
ס' ח' שחזר לדעת א'
נמצא שחזר ליתן שוחד
לדעתו, שחזר ליתן
הזומא. רמ"ן. ח' דצריך
ליתן קרוב לפני המנה
ב"ד היה הפקר, ורב המנה
ה' היה קרוב. מ'ס' ו'
ט' ולא אבדן כל דאליס'
בר', [ולכן] מקשינן הכא
מדרב תוסומי כי מדבריו
משמע דרבין. דעתו י'
ו' ואמר דיאכל למימר
זיל בחר רובא ורובא מקח
לדיא קובי ורובא מקח
טעות. רש"י ג' ק"מ
ז' ויחזר. ו' עכשיו
נולד מכה מחמתה חדש
גדול והעמר קרקע עד
חזקתו ונמצא שחזר בשל
חביו ורובו ליתנה ל'
שכ. ש"ס. ג' קל:

רבינו גרשום

דרב אמר דחוקו. שיתן.
 ושמואל אמר שד"ר דייני.
 כלומר שיהיה חשבוני שיתנה דרב
 ב"ד שיהיה אחר מזה המכתב
 שיהיה שדה מלוח ויב"ש
 שמחבבו יותר הקדמו אורי
 לוח שממנו יושבעו לו קרקע
 וזה שממנו (יתנו) לו
 שלז ובתר ב"ד אורי והנא
 אמר: אמרי כל דאלי
 גבר: הנתם לויכא לעמיק לע
 שדמח. משום דהנתו תרי
 שדמח תוריהו שדמח במומן
 ובזמן ולא מצ' לאחוקו
 אפי' שפ' מאידך מ"ש"ה אמר
 שו' תחוקו וזה אמר שד"ר
 דייני: אבל אכל אכל
 לעמיק לע שדמח. אמר
 חד מינייהו מצ' מייתי היום
 ומחר עדים דידריה הכי
 וזה דבריהו שדמח הכי
 לא אמרי דחוקו אלא
 כל דאלי גבר: המחוק
 פה בחמור. ואורחא דפיה
 לחוק ואורחא דשפחה
 לזבני:

רַב אָמַר יַחְלוּקוּ. לַהֲטוֹא לִישָׁנָא דַּמְפָּרָשׁ בְּפָרָק מִי שְׁהִי נָשִׁי
(מְכוּזָה דָּף 76. וְשֵׁס ד"ה לִמָּה) דַּטְעָמָה דַּרְצַ מִשּׁוּם דַּסְכָּר
מִסְמִירָה שְׁנִמְסָר לֹאחַד קוֹדֵם כִּיּוֹן דַּמְתוּךְ הַחֲמִימָה אִפִּילוּ יִכְרֵי מִי
קוֹדֵם^א כַּדְמוּכָה בְּרִישׁ כֵּל הַגֵּט
(בְּיִטּוֹ דָּף 77: דַּתְּנִן כַּכֵּז לַגֵּרֶשׁ ז')
אִתּוּן הַגְדוּלָה לֹא יִגְרֵשׁ זֶה אֶת הַקְטָנָה
וְדִיּוּק הֵא גְדוּלָה מִזֵּי מִגְרֵשׁ זֵה
וּמוֹקִי לֵה בְּעֵדֵי מַסִּירָה וְר"ל אֲבָל
לִר' מֵאִיר אִפִּי' גְדוּלָה לֹא מִזֵּי מִגְרֵשׁ
אֲע"ג דַּלִּכְיָא עֵדִי מַסִּירָה כִּיּוֹן דַּלִּין
יִכְרֵי מִתּוֹךְ מִי הַחֲמִימָה וּמִימֵי
בְּמַתְנָה אִוּ בְּמִכְרַ שְׁקוּנָה בְּשִׁטְרָ^ב אֲבָל
אִית'

אחם קונה בכסף או בחזקה או בחליפין דאין השטר עומד אללא לראיה
ממדה רב דאמרינן שודא דאין כריך שיהא ניכר ממוך עדי החסימה
בכיון ^(א) דאין אללא לראיה לאותו לשון לא פריך מרב הכא דהתם דבין
ההוא של שניהם כיון דביום אחד נחתמו^א אללא משמואל דהכא נמי דביום
דפי' שודא דדייני מיי שילצה הדיין עשה אחי שפיר דהכא נמי דביום
אומרו של אבותי שייך שודא דדייני עשה לפי' שמפרש שודא נמי
ששנראה לדיין שהיה אוהבו יותר קשה בדואו אומר של אבותי לא שייך
שודא ויש לדחוק ולפרש שיתנו הדיינים למי שגראה אמיתי דבדברים יותר
^(ב) ועוד דלההוא ליגשא דמי שסיה נשוי (מבואות דף ז': וס') דמוקי
פלוגתא דרב ושמואל אליבא דר"א וס' לרב דחלוקה עדיפא אחי שפיר
דפרשין ^(א) מרב ואותו לשון הוי עיקר כדמוכח התם מבדרייתא:
ושמואל אמר שודא דדייני אינו כדמי דלמר עדי ממירה
כדמי דלר"מ לא הוי אמר שודא וגראה דהא דאמר

בפרק מ' שהיה נשוי (שם) כתב לאחד ומסר לאחר לזה שמסר לו קנה אע"פ ששטר הא' נכתב קודם ונראה דהיינו דוקא שנכתבו שני השטרים ביום אחד הלכך הקדוש במסירה זכה הואיל ואין יכיר מתוך השטר הא' שקדם אל כתב שב' ימים א"פ שנכתב תחלה קנה שנייה מתוך הממון החתומה שזה נכתב קודם אלא ששטר זה נכתב קודם קנה דלח"כ כשנכתב שטר זה זכה משעת חתימה דה"ק אצ"י בפי"ק דב"מ (דף יג.) ועדיו בחתומיו וכן לו והשאלה אתי שפיר דהא שמואל סבר הכא ככ"א ובפי"ק דב"מ דחיק גמרא לאקומוי שמואל ככא"י ועוד דפי"ק זה (סנהדרין דף כח:) גבי ההיא מתנתא דהוה חתימי עלה תרי גיסי משמע דסבר אצ"י כ"י אלעזר דפריך ארבי יוסף דבמזמור זיל אקנייה ונעשוי מסייה ככ"א ופריך אצ"י והא מודה ר"א דבמזמור ממוכו שהוא פסול¹ וזהו דוחק (ש) דלליבא דרב יוסף קאמר וליה לא

סְפִירָה לַיה: שׁוּדָא דִּינִי. נִרְאָה לִרְמֵי לְמִי שִׁירָה הִדִּין לִיתָן
וְלֹא כִפִּיָּה שִׁאמְרוּ דַּעְמוּ שֶׁל נֹתָן דִּהֵא בְּסוּף פִּי"ק דְּגִיטִין (דף טז:
וַסֵּס דִּיה וְכֵן) גְּבִי הוּלֵךְ מִנֵּה לְפָלוּי (א) קִאמֵר מֵה שִׁירָה שְׁלִים
עֲשֵׂה וְקִרִי לִיה הֵסֵם שׁוּדָא וְצִפִּי עֲשֵׂה יוֹחֲסִין (קדוּשָׁן דף עז. וַסֵּס דִּיה
שׁוּדָא) לְמִי אִמֵּר נֶאֱמַן הִדִּין לֹאֵר לֹה וְצִתִּי וְלֹה חִיבִיתִי בְּדִ"ה
בְּצַעֲטֵי דִינִי עוֹמְדִים לְפָנֵי אֵין צַעֲרִי עוֹמְדִים לְפָנֵי אֵין
נֶאֱמַנִין וְפִרְךָ וְיִהְיֶה וְיִדְוִינֵיהּ וְנִשְׁנֵי בְּשׁוּדָא דִּלְגִיטִי וְלִי כִפִּיָּה אֲמִי
וְיִהְיֶה לְאִמּוֹד דַּעְמוּ שֶׁל נֹתָן¹ וְצִהֵדִי צִירוּשְׁלֵמִי אִמֵּר לְאִזֵּה מֵהֵן
שִׁירָה בְּדִ"ה לְהַחֲלִיט² מַחֲלִיטִים וְאִתִּי אִ"כ יֵת לְמִי שִׁתֵּן לוֹ שֶׁכֵּר
יִיזִיל דְּכָל דִּינָא דִּמְקַבֵּל אֲגָרָה לֹאֵר דִּינָא הוּא וְמֵה שִׁפְרִי"ם דְּקִבְלָה
צִידִינוּ דְּלֹא אֲמִרְנִין שׁוּדָא אֲלֵא בְּמִקְרָעֵי אֵין נִרְאָה לִרְמֵי דִּהֵא גְּבִי
הוּלֵךְ מִנֵּה לְפָלוּי (א) גְּבִי שְׁלִים מִיִּיתִי לֵה בְּסִפִּי"ק דְּגִיטִין (דף טז:
וַסֵּס) עוֹד פִּירֵשׁ דְּרוּקָא דִּינִי מוֹמַחָה עוֹשֵׂה שׁוּדָא דִּהֵא רַב שֶׁשֶּׁת
גְּבִירָה רַבָּה וְאִמֵּר לִיה רַב נֶחֱמָן מֵר לֹאֵר דִּינָא הוּא³ גְּבִיָּה אִימִיָּה
דִּרְמִי בְּרַחֲמָה (א) וְרַב עוֹקֵבָא בְּרַחֲמָה צִפִּי מִי שִׁינֵי נְשׁוּי (כְּתוּבֹת דף טז:
וְיִמְאִי שֶׁנֶּא מוֹחֵא רִתְנָן מַחֲלִיץִי פִּירָה בְּחִמּוֹר בָּוֹל אֵין לְהוֹסִיף
מִכָּה דְּלִהֲבֵה כְּסוּבֹסִים מִדְּפִירִי מִינֵיהּ דַּעַד כְּוֹל אֵין פְּלוּי

ועליהם הם שהשואל (ב"מ דף ק.) אלא משום דאולינן צמר חזקה
 דממונא ומוקמינן (ט) בחזקת מרה קמא הא לאו הכי מרוד דיתחזקו^ט
 ונכסי וכו' דמייתי מסומכוס ופ"ה לטעמא משום דחלק מספקא
 דהלכה כסומכוס ויש לדחות לטעמא לאו משום ספיקא כדפירש
 "ג דבכמה מקומות סתם לן מנא כוותיה דהא סבר שמואל כרבנן
 אכל סתמיס אומריס זה כלל גדול דדין כ"י שבע ע"ז וזו לא ס"ל
 מייהו סתם וזו לא ס"ל ועוד דאמרנין התם (ב"מ דף ק. מו.) אלא נמי
 שמשע זה כלל גדול אפי' בבורח שור לחצורו אמרנין דהמאיס
 נציא מחצירו ע"ה וכן בפרק השואל (ב"מ דף קכ.) ושם ד"ה ובלא קאמר
 דף קכ.) ושם דקמני בחד שסכר מרחץ ציפורי צ"ב זהוים לשנה
 חדש העבור ומוקי שמואל בזה באמצע החדש אבל במחלת החדש
 חזקה דלסומכוס בכל ענין יחזקו ורז נחמן סבר נמי כרבנן
 וכולו למשכיר ואפילו אפי' מיפך^י ועל כרחק היינו טעמא דסבר
 מן קיימא לן דדיני ובהדיא פסקינן כוותיה צ"י המקבל (ב"מ דף קי.)
 כרשב"ג במשנתנו ה"מ במתמא אכל (ט) הכא דפליג רז נחמן לא:
 דרר

דרכא